

گیاه دارویی آویشن (*Thymus vulgaris* L)

ناصر صباغ نیا^۱، محمد مجدی^۱ محمد تقی آل ابراهیم^۲، مهدی جودی^۲، مسعود داوری^۱، مهدی محب الدینی^۱
۱- دانشگاه تربیت مدرس، ۲- دانشگاه فردوسی مشهد، ۳- دانشگاه تهران

چکیده: آویشن یک گیاه چند ساله دارویی متعلق به تیره نعناع (*Lamiaceae*) می باشد که در صنایع مختلف داروسازی استفاده می گردد. تنش های غیرزنده محیطی و به ویژه تنش های خشکی و شوری از

عوامل عمده کاهش محصول این گیاه محسوب می‌شوند. عمده‌ترین تاثیر تنش‌های شوری و خشکی مانند سایر تنش‌ها، جلوگیری از رشد گیاه و کاهش ماده موثره گیاه دارویی می‌باشد و درک پاسخ گیاهان به تنش‌های شوری و خشکی کاری کاربردی و عمده می‌باشد. این تحقیق به صورت سه آزمایش جداگانه برای بررسی اثرات متقابل و اصلی تنش‌های شوری و خشکی در گیاه دارویی آویشن بر روی جوانه‌زنی گیاه دارویی آویشن انجام شد. هر واحد آزمایشی شامل یک عدد پتری دیش به قطر ۷۰ میلیمتر بود که در درون آن ۳۰ عدد بذور قرار داده شد و سپس از هر محلول تیماری ۶ میلی لیتر به آن اضافه گردید. هر ۲۴ ساعت از بذور جوانه زده یادداشت برداری تا پایان روز دوازدهم به عمل آمد و پس از اتمام جوانه‌زنی میانگین طول ساقه چه و طول ریشه چه اندازه‌گیری شد. با توجه به نتایج بدست آمده از این آزمایش، تنش خشکی به طور معنی داری درصد جوانه‌زنی را کاهش داد ولی تنش شوری تاثیر معنی داری روی درصد جوانه‌زنی نداشت. نتایج بدست آمده از آزمایش مربوط به اثر متقابل کلرید سدیم و پلی اتیلن گلیکول نشان داد که میزان تنش وارد شده بر بذور آویشن بسیار بالا بوده و بنابراین نمی‌توان از کاربرد توام اینها، نتایج اثرات اصلی را بدست آورد. همبستگی منفی بین سطوح مختلف تنش‌های شوری و خشکی با درصد جوانه‌زنی مشاهده گردید. نتایج حاصل از سه آزمایش همچنین نشان داد که طول ساقه چه و طول ریشه چه با افزایش سطوح مختلف تنش خشکی و شوری کاهش معنی داری پیدا می‌کند.

کلمات کلیدی: آویشن، تنش، جوانه‌زنی بذور، خشکی، شوری